

Люлькова Ю.С.
аспірант СумДПУ імені А.С. Макаренка
Семеніхіна О.В.
доктор педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри інформатики
Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

ДО ПИТАННЯ ПРО ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ОСВІТИ ДО ОПРАЦЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Навчання в магістратурі передбачає, що її випускники будуть здатні розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності та в процесі навчання, що неможливе без оволодіння методами наукового пізнання, ознайомлення з логікою дослідницького процесу, досвіду аналізувати і передбачати його подальший розвиток.

Магістр освіти повинен знати і грамотно застосовувати на практиці технології статистичних і математичних досліджень; вміти користуватися інструментами, які дозволяють реалізувати ці знання при вирішенні конкретних професійних задач і на цій основі прогнозувати подальший розвиток свого дослідження; знати аналітичні методи (математичні; імовірнісні; статистичні; логічні; експертні; концептуальні та ін.) [2; 6].

Сучасна підготовка магістрів базується на теоретичних засадах (нормативні та вибіркові дисципліни), практичній підготовці та магістерській роботі (науково-дослідницька робота).

Підготовка і захист магістерської роботи є, з одного боку, одним із завершальних етапів навчального процесу, з іншого – самостійним оригінальним науковим дослідженням студента, у розробці якого зацікавлені установи, організації або підприємства. Вона має показати *вміння студента*: використовувати для розв'язання певної проблеми набуті в процесі навчання теоретичні знання; критично аналізувати літературні джерела, виявляючи їх позитивні і негативні сторони; узагальнювати фактичний, зокрема статистичний матеріал; застосувати сучасну методіку дослідження з широким використанням графіків, таблиць, з допомогою яких студенти-магістранти виражають свої теоретично-прикладні набутки; приймати оптимальні рішення в конкретних ситуаціях із застосуванням обчислювальної техніки, інформатики [3; 4; 5].

Аналізуючи підготовку магістрів, необхідно визначити, на яких етапах відбувається формування готовності майбутнього викладача до опрацювання результатів експериментальних досліджень. Так, у курсі педагогіки вищої школи магістрів знайомлять з теорією, методологією і методикою педагогічного дослідження. А для проведення студентами-магістрантами аналізу та обробки їх результатів дослідження дуже важливо мати уявлення про методологію та методи наукової творчості, оскільки саме на перших кроках до оволодіння

навичками наукової роботи найбільше виникає питань саме методологічного характеру. Передусім бракує досвіду у використанні методів наукового пізнання, застосуванні логічних законів і правил, нових засобів і технологій [1; 6].

Одним з шляхів підвищення якості магістерських робіт є викладання відповідного навчального курсу під загальною назвою «Основи (Методи / Методика) наукових досліджень».

Аналіз робочих програм курсів «Основи (Методи / Методика) наукових досліджень» виявив наявність блоку теоретичних питань про:

- 1) визначення об'єкту, предмету, мети, завдань дослідження;
- 2) вивчення теоретичних методів дослідження;
- 3) ознайомлення студентів з технологіями наукового пошуку;
- 4) ознайомлення з сучасними методами досліджень в певній галузі науки;
- 5) здійснення статистичної обробки отриманих результатів, застосування графічно-візуальних методів дослідження;
- 6) ознайомлення з вимогами до написання і оформлення курсової та дипломної роботи, тез наукових доповідей, наукових статей;
- 7) ознайомлення з вимогами до складання наукової доповіді, повідомлення;
- 8) оформлення літератури.

Водночас в жодній програмі не міститься питань практичного застосування методів опрацювання результатів педагогічних досліджень, до яких ми відносимо:

- 1) анкетування;
- 2) використання статистичних критеріїв для різних видів вибірок;
- 3) психологічні методики вивчення особистісних характеристик та їх динаміку;
- 4) використання елементів математичної статистики для попереднього аналізу даних.

Нами також вивчався зміст кваліфікаційних досліджень за різними спеціальностями підготовки магістрів освіти. Нами зафіксовано, що невелика їх частка містить експериментальну частину, підтриману статистичними розрахунками чи іншими аналітичними методами. Зокрема, лише 36% магістерських кваліфікаційних робіт (КР) мали експериментальну частину. А з цих 36% лише трохи більше половини (56%) містили опрацьовані результати за проведенням дослідженням.

Таким чином, проведений попередній аналіз кваліфікаційних робіт як результатів педагогічних досліджень підтверджує недостатній рівень у магістрів освіти володіння апаратом статистичних методик, сформованих умінь опрацьовувати попередні і остаточні результати педагогічного експерименту, що обумовлює актуальність формування готовності майбутніх магістрів освіти до опрацювання результатів експериментальних досліджень як педагогічної проблеми та потребує пошуку підходів до її вирішення.

Список використаних джерел та літератури

1. Антонюк Л. В. Критерії та рівні готовності майбутнього вчителя до навчально-дослідницької діяльності / Л. В. Антонюк // Наука і освіта – Одеса: Південний науковий центр НАПН України, 2012 – № 8 / CVIX, листопад. – С.4–8.
2. Антонюк Л.В. Дослідження готовності майбутніх вчителів математики до навчально-дослідницької діяльності / Л.В. Антонюк, Т.О. Зарудня // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми :

зб. наук. пр. / ред. кол.: І. А. Зязюн (голова) та ін. Київ–Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2012. – Вип. 33. – С. 215–222.

3. Гайсина Л.Ф. Готовность студентов вуза к общению в мультикультурной среде и ее формирование: [монографія] / Л.Ф. Гайсина. – Оренбург: РИК ГОУ ОГУ, 2004. – 113 с.

4. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; гол. ред. В.Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.

5. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.

6. Сисоєва С.О. Високий розвиток фахівців в умовах магістратури: [монографія] / С.О. Сисоєва. – К.: ТОВ «Видавниче підприємство «Едельвейс», 2014. – 404 с.

7. Сисоєва С.О., Кристопчук Т.Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: Підручник / С.О.Сисоєва, Т.Є.Кристопчук. – Рівне: Волинські обереги, 2013. – 360 с.